

DAMUNT

DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN JUNY 1.992 Núm. 13

D A M U N T**D A M U N T**

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN (MALLORCA)

Juny 1.992- Núm.13

Depòsit Lgal PM-673-1991

Domicili:

Major, 68

07240 Sant Joan (Mallorca)**tel. 52 61 83****Director:**

Miquel Florit Huguet

Redactors-Col.laboradors:

Francesc Alzamora Bauzà
 Maria Alzamora Bauzà
 Antònia Barceló Costa
 Caty Barceló Rosselló
 Margalida Bauzà Bover
 Maria Català Karmany
 Guillem Company Bauzà
 M^a. Monserrat Company Bauzà
 Gabriel Company Gayà
 Nino Company Perez
 Carles Costa i Salom
 Catalina Fullana Matas
 Inmaculada Gayà Maiol
 Catalina Gayà Morlà
 Catalina Jaume Ginard
 Joan Jaume Nigorra
 Joan Matas Gayà
 Isabel-Mª Matas Ramis
 Bàrbara Matas Sastre
 Catalina Barceló Roig
 Margarita Bauzà Mas
 Arnau Matas Maiol
 Gabriel Monserrat Monserrat
 Jaume Nigorra Estrany
 M^a. Magdalena Jaume Nicolau

Imprès a:

APOSTOL Y CIVILIZADOR
 PETRA (MALLORCA)

Tirada: 400 exemplars

Subscripcions: Miquel Florit

Lloc de venda: Ca Na Blanc

C O N T I N G U T**Salutació, pàg. 3****Notícies Locals, pàg. 4 a 8****Enquestes Gent Jove. pàg. 9 a 12****Actualitat fotogràfica, pàg. 13****Redactors-col.laboradors, pàg. 14****Emigrants. Pàg. 15****Poemes i gloses, pàg. 16 a 19****Notes Històriques, pàg. 20 a 23****Recordant esdeveniments, pàg. 23**

Nota: Els escrits expressen únicament l'opinió dels seus autors, els qual es fan respnsables del seu contingut.

La Redacció no s'identifica necessàriament amb el contingut dels escrits.

S A L U T A C I Ó

En aquest número del mes de Juny, hi trobareu les seccions habituals de cada mes.

La novetat és la nova secció titulada **Entrevista-Enquesta "Gent Jove"**.

No és la primera vegada que publicam una entrevista, ni és la primera vegada que entregam un qüestionari perquè ens sigui contestat. Però podem assegurar, que fins avui, en la curta existència de D.D. mai havíem quedat tan gratament sorpresos.

I sense més preàmbul, hem d'exclamar: **Que meravellosa és la gent jove.**

Aquest qüestionari, repartit i contestat, que avui comencen a publicar, no ha estat elaborat i redactat després d'un llarg estudi sobre la joventut, tampoc ha estat copiat o adaptat d'un estudi social o psicològic que ha vengut a parar a les nostres mans. És un qüestionari, bastant improvisat, fet **damunt damunt**, sense l'intenció d'aprofundir en les preguntes ni en la posterior anàlisi de les respostes, per treure'n unes conclusions i molt manco per després dogmatitzar.

Aquest qüestionari fet **damunt damunt** (repetim) ha duit unes respostes lògiques, sorprenents, espontànies, fresques i sobre tot **esperançadores**.

Si des dels primers números havíem oferit les pàgines de D.D. a tots aquells que volguessin col·laborar, escriure i expressar el seu sentir, ha estat mitjançat aquesta secció i qüestionari **"Gent Jove"** com hem trobat un camí, perquè un ampli sector del nostre poble (la joventut), ens faci arribar la seva visió esperançada, optimista i sincera. Gràcies joventut

El temps dirà sí en propers números hem de canviar el qüestionari i fer-lo més individualitzat i personal.

Com podeu comprovar, també hem començat a publicar una altra nova secció de tipus històric, sobre les capelles de la nostra Parròquia (església vella), a cura de Mn. **Josep Estelrich**, aquest intel·lectual santjoaner que per la seva dedicació i per les seves responsabilitats pastorals no havia pogut dedicar-se fins ara, a una tasca en la qual és un verteder expert: la investigació i la divulgació històrica.

Miquel Florit Huguet

VIATGERS A LOURDES.

El passat dia 22 de Maig, un grup de santjoaners, format per 18 persones, de distinta edat i sexe, realitzà una visita a Lourdes. Un viatge d'un sol dia, amb sortida de bon matí i tornada al vespre.

L'organitzadora del viatge fou la popular Maria Cartera, que ja té experiència en aquesta classe de viatges.

ACCIDENT DE TRÀNSIT

El passat dia 28 de Maig, el santjoaner Joan Sorell Jaume (Putxo) va sofrir un aparatòs accident de trànsit, devers Lluç.

Les ferides no foren greus, però la moto va sofrir greus desperfectes.

UN EMPRESARI AGRARI EMPRENEDOR.

D. Francesc Gayà Mestre, Administrador de Correus jubilat, ha demostrat sempre esser un home emprenedor com empresari agrícola. Ho ha demostrat recientement, construint una cambra frigorífica per a la conservació de la seva producció frutícola.

Una cambra on s'hi podran emluagatzemar de 10 a 12 tones, s'uns 16 m3. de cabuda.

Don Francesc a qui mai ha fet vessa el fer números, diu que aquesta és una inversió que haurien de fer molts de hortofructicultors, i que a la llarga resulta rentable.

ESTAFES I ESTAFADORS:

La nit del 30 de Maig, en què el "Quintos" de Sant Joan organitzaren una nit de música, hi va haver un intent de "revenda" d'entrades al concert, en perjudici dels quintos que com empresaris no escatimaren esforç perquè el concert fos un èxit. S'intentà vendre entrades a més baix preu que "l'oficial". Eren entrades fetes en fotocopiadora de color.

Indigna el fet que l'intent d'estafa anàs dirigit a uns "empresaris" que no intentaven repartir "dividendos", sinó fer una vetlada memorable de música d'avui

Una estafa consumada i de la que fou víctima un matrimoni pensionista ell i a punt de jubilar-se ella, resident en el carrer Fra Lluís Jaume, es dugué a terme el dia 2 de Juny. Una colla de venedors ambulants, usant tots els arguments propis d'aquets tipus de venedors que van de portal en portal, després de demanar un preu elevadíssim per un "lote" de roba per la llar (llançols, cubertons, etc.), arribaren a "rebaixar-lo" a més de la meitat del preu que inicialment havien demanat... i deixaren la mercaderia i se'n dugueren els doblers.

EXCURSIÓ DE "SA NOSTRA".

El passat dia 2 de Juni, l'entitat d'estalvis "Sa Nostra" organitzà una excursió per la gent de la Tercera Edat, a la qual hi assistiren 220 pensionistes, que distribuïts en quatre autocars visitaren diferents indrets de Mallorca.

La sortida fou a les 8:30 de la Plaça Joan Carles I, davant l'oficina de Sa Nostra.

En primer lloc es visità la fàbrica de llet Agama, per després berenar amb productes de la firma "La Payesita", (donuts, magdalenes, bollicaos, etc.) Els excursionistes foren obsequiats amb productes de l'empresa "Agama" (Laccac i una botella de llet).

Durant el matí es va visitar "Hostus Balearicus" a Santa Maria on els visitants quedaren impressionats de la gran quantitat i varietat de plantes ornamentals. A totes les dones se'ls va obsequiar amb un cossiòl.

El dinar fou a l'Hotel Antillas de Magalluf, on es va menjar una bona paella i bufet.

Una vegada dinat, uns aprofitaren per descansar uns moments entretenint-se davant la televisió i d'altres anaren a la platja per... recrear la vista.

En definitiva es va passar un bon dia, el matí clar i un bon sol i l'horabaixa un poc ennuat, sense calor.

TROBADA SPORTIVA D'ASSOCIACIONS DE 3ª EDAT.

El passat dia 3 de Juny, es va celebrar, en el Palau Municipal d'Esports de Ciutat, la "TROBADA ESPORTIVA", que, cada any, organitza la Federació Balear d'Associacions de la 3ª Edat.

Una quantitat important de persones majors, provinents de tots els indrets de la nostra Comunitat Autònoma se personaren en aquell lloc, amb l'intent de presenciar les proves esportives que, allà, es desenvoluparien i en les que intervengueren més de mil dels assistents.

En primer lloc, s'efectuaren les "CAMINATES" que, des de diferents indrets s'havien programat, les quals, d'acord amb la previsió feta, havia d'arribar al Palau d'Esports, poc més o menys, a la mateixa hora. L'Associació de Sant Joan va protagonitzar una de les més esmentades Caminates, partint des de la Plaça de Barcelona i, passant per la Policlínica, arribar al lloc de concentració, en la qual hi comptàren fins a 36 participants. Els caminants eren esperats a la porta del Palau per les Autoritats assistents als actes, encapsalades per l'Honorable Sr. Gabriel Canyelles, President de la CAIB.

Acte seguit, es varen efectuar, sobre el "Parquet" del Palau, dues tandes de Gimnàsia Rítmica, protagonitzades per a més de 800 persones, la major part d'elles amb més de 70 anys damunt les seves espatlles. La realització de les proves gimnàsiques varen esser de primeríssima qualitat i, molt aplaudides.

Aquest acte va durar bastant de temps i, únicament, va quedar lloc, després, per a que el Sr. Sociés, President de la Federació, indicàs el seu agraiment per l'assistència i gran participació i el Sr. Verger, President del CIM i Sr. Canyelles, President de la CAIB, indicassin als presents, la seva total adhesió i oferissin la seva absoluta col·laboració.

NA FILOMENA I NA PETITA

Aquest és el títol d'un llibre, exemplar únic, -idat, escrit, fet i enquadernat per la santjoanera Joana Sorell Jaume (Putxa).

Les protagonistes d'aquest breu relat són dues tortugues na Filomena i na Filomena Petita.

L'acció transcorre en el corral-jardí de Ca l'amo en Martí Putxo.

Les fotografies, belles fotografies, que il·lustren el llibre, són també fetes per na Joana.

El relat comença així: " A ca els meus padrins d'allà baix hi viven dues tortugues: Na Filomena petita i na Filomena gran ... mengen cuquetes ... tomàtiga i lletuga ...".

Una de les fotos du el següent peu "¿vol un xupa-xup?", on Catalina-Maria (filla major d'en Tomeu Maulí o Putxo) "convida" a la tortuga a xupar-ne un.

" S'amaguen, jugan a cercar-les amb el meu padrí Martí". " Na Margalida (filla segona de Tomeu Putxo) també vol jugar, però encara no sap caminar i el meu padrí l'agafa en braços..."

"M'assec a mirar-les i les fas joquets ..."

El llibre acaba així:

" Els vespres, totes dues (les tortugues) s'adormen i somien amb les muntanyes d'Artà, el lloc d'on han vingut i a on voldrien tornar..."

El llibre du la dedicatòria "Per na Catalina Maria" i du la data del Maig 1.992.

Un llibre entranyable i meravellós, que tornam repetir, hi ha un sol exemplar, que en agradaria que comptàs amb el medis necessaris per poder-se reproduir íntegrament.

Joana Sorell, na Putxa, és professora d'E.G.B., treballa en una guarderia i és ... una creadora. que comprèn i estima el món dels nins.

FESTA DE SANT CRISTOFOL

Com ja és costum en aquests darrers anys, la Peña Motorista va celebrar la seva festa de San Cristòfol el segon diumenge de Juny, el passat dia 14.

El passacarrers de la Banda de Cornetes i Tambors del Centre Cultural anuncià el començament dels actes.

Llavors a l'església Parroquial es va oficiar la missa en honor del Patró dels conductors, que celebrà Josep Estelrich el qual ens va donar a conèixer com ja en els segles XV i XVI a Sant Joan es venerava San Cristòfol que tenia capella en el temple i també una confraria que cuidava dels actes. Aquesta devoció mancà a finals del segle XIX i la Capella va passar a esser presidida pel "Cor de Jesús".

Acabada la missa que tingué una participació nombrosa, es feren les beneïdes de vehicles. Llavors tingué lloc la desfilada de carrosses que encapçalaven amb una motocicleta de tres rodes, Guillem Bou acompanyat pel seu nét, el fill del camió Mateu Riutort. A continuació hi participà la Banda de Cornetes i Tambors del Centre Cultural i les carrosses: la 1ª amb els símbols olímpics i la torxa, feia referència als Jocs Olímpics de Barcelona 92, la 2ª la titularen "La Princesa" i la 3ª es referia als "Indos". El pas de carrosses per davant el portal de l'església fou acollit amb forts aplaudiments pels espectadors que omplien les voravies dels voltants.

Acabada la desfilada foren sortejats alguns obsequis entre els assistents i les carrosses reberen com ja és costum una subvenció. La festa que va esser animada i participada, acabà amb un refresc en el Local Social. Així la Peña Motorista que enguany compleix 36 anys, celebrà altre volta aquesta Festa de San Cristòfol que va introduir l'any 1.958 i ha estat organitzada tots els anys des d'aquella data.

Joan Jaume Nigorra.

DÉU UN DRAMA.

Alguns alumnes de "Na Canel·la" de Manacor, van interpretar una obra de Woody Allen titulada "Déu un drama". D'entre els components hi havia dues santjoaneres, na Marta Company (doctor) i na Maria Alzamora (Wendy). Els principals papers eren de Diabetis, Hepatitis i Doris Levine. Abans de començar l'obra hi hagué dues actuacions musicals, la primera titulada "The light of the spirit", al piano Biel Carrió i a la flauta Marta Company i la segona titulada "Els meus ulls aquí" amb Biel Carrió al piano i la veu de Caty Massanet. L'obra es va representar els dies 30 i 31 de Maig a Artà i els dies 9 i 10 de Juny a Manacor.

Foren nombrosos els santjoaners que es desplaçaren a Manacor per tal de veure l'actuació d'aquestes dues "artistes" locals.

Francesc Alzamora

DONANTS DE SANG.

Pel diumenge dia 28 de Juny, està previst es faci una Trobada Comarcal dels Donants de Sang a Sineu, on es reuniran els donants i amics dels pobles d'Ariany, Costitx, Can Picafort, Lloret, Llubí, Muro, Maria de la Salut, Petra, SANT JOAN, Santa Margalida, Pina i Sineu.

Serà una trobada especial aquesta de Sineu, es procedirà a la inauguració d'una plaça donada als Donants de Sang, per l'Ajuntament de Sineu.

Els actes de la Trobada començaran a les 18 hores amb una missa a l'Església Parroquial de Sineu i a continuació tindrà lloc l'entrega d'insígnies acreditatives per aquells donants que han superat les vint-i-cinc i deu donacions.

Els donants de Sant Joan, que ja dues 25 donacions són:

Maria Company Bauçà (Mena)
Joan Barceló Font (Paris)
Josep Bauçà Vaquer (de Gossalba)
Josep Sánchez Costa (Escolà)

DONANTS DE SANG

(Ve de la pàg. anterior)

Antònia Font Gayà (Tronca)

Arnau Munar Bauçà (Bronder)

Els donants que rebràn medalla per haver efectuat 10 donacions són:

Margalida Font Gayà

Maria Bennasar Vich (d'en Petrer)

Francisca Antich Morey (Morei)

Joan Font Antich (Tronca)

Gabriel Bauçà Bauçà

UN CONJUNT DE DANSA ALEMANY

De dia 19 a 27 de Juny, en ocasió de la "Festa del sol que balla", el grup alemany "Binger Winzertanz Grupp", va tornar la visita que havia fet el grup santjoaner "Aires de Pagesia" en el passat mes de desembre.

Les diverses excursions arreu de tota Mallorca, (Formentor, Pollença, Sa Calobra...) i l'ambient amb què han estat acollits per tot el poble de Sant Joan, han fet que aquesta estada a Mallorca i aquest intercanvi fos tot un èxit superant fins i tot el mal temps dels primers dies.

El dimecres dia 24, festivitat de Sant Joan, ens oferiren una mostra de danses a càrrec del grup alemany i del grup local, després hi hagué una ballada popular on hi participaren diverses agrupacions com "Xaloc" (Palma), "Esclafits i Castanyetes" (Artà), i els "Revetlers del Puig d'Inca".

Una altra vegada "Aires de Pagesia" ha acostat a Sant Joan una gnt i uns costums molt diferents als nostres. Esperem que seguesquinn aquets intercanvis.

El conjunt vinyater de dansa de Bingen fou fundat l'any 1.956 per iniciativa de la ciutat de Bingen. Una de les fundadores i primera directora del conjunt vinyater de dansa de Bingen és la professora de ballet Elfriede Albers que va crear, amb la seva coreografia i les seves idees, un grup folklòric el qual amb poc temps va conquerir el cor de la gent de Bingen. Després de diverses actuacions per les rodalies de la ciutat.

van arribar les primeres invitacions per ballar a l'estranger. Així, a més d'altres llocs, el grup ha visitat França, Anglaterra, Bèlgica, Portugal, Espanya (Múrcia i Reus), Sardanya, Iugoslàvia, Canadà, Brasil i Suïssa.

L'afany posat en les danses i la unitat entre els components del grup ha fet que en aquestes sortides hagin guanyat molts d'amics. Fruit d'això han sorgit intercanvis i una profunda amistat amb grups folklòrics d'Espanya i França, amb alguns dels quals fa més de deu anys que dura.

Els balls, com els Rheinländer, valsos i polques, ens mostren amb la força dels al.lots i elegància de les al.lotes, el tarannà propi de la gent del Rin, una gent senzilla que viu l'alegria de la vida sense preocupacions.

El repertori es compon en aquets moments de 13 ballets.

La vestimenta està bassada en el costumari de la regió del centre del Rin. El vermell lluent dels al.lots i el verd viu de les al.lotes formen una amalgama de colors que talment sembla una pintura dalt de l'escenari.

CONFIRMACIÓ DELS JOVES DE SANT JOAN

El dissabte dia 27 de Juny, el poble de Sant Joan rebé la visita pastoral del Senyor Bisbe de Mallorca D. Teodor Ubeda, qu vingué acmpanyat del Vicari Episcopal i Arxiprest de la Comarca Mns. Rafel Umbert i Bartomeu Tauler.

En total foren 44 els joves confirmats, entre al.lots i al.lotes.

Amb l'església plena pels feels i familiars, l'acte de la Confirmació fou un acte de profunda religiositat i en alguns moments molt emotiu, sobretot en el moment en què arribà el torn a una de les confirmants, amb dificultats motrius, en què el senyor Bisbe, amb especial ternura i humanisme, impartí la confirmació a na Catalina.

N O C E S

El passat dia 6 de Juny, s'uniren en matrimoni Joan Bauzà Bauzà i Jerònia Morey Company, una colla de santjoaners populars, ell per la seva condició de porter del C.D. Sant Joan i Jerònia pel seu encant i simpatia.

La nostra enhorabona a Joan i Jerònia, a qui destjam llarga felicitat i que guardin un bon record del seu viatge a Cancun (Mèxic).

FESTA DEL SOL QUE BALLA

Com estava programat, els dies 21, 23 i 24 de Juny, se celebraren els actes previts en motiu de la "Festa del sol que balla", que organitzà l'Associació de Pares d'Alumnes i "La Caixa", amb la col.laboració d'altres entitats i firmes comercials.

A causa de la pluja, es va susprende el partit de futbol entre "Pares-Fills" que s'havia de jugar diumenge dia 21.

La representació de l'obra de teatre "La tia d'en Carles" a càrrec del Grup "Picadís" fou tot un èxit.

El dimecres horabaixa dia 23, tingué lloc el passacarrers organitzat pel Centre Cultural de Sant Joan i dsprés a la Plaça de la Constitució es va fer l'actuació del Grup "Cucorba", per després srtir els dimonis i cap grossos, acompanyats per les xeremies i joves flabiolers de Sant Joan.

A causa de la temperatura, un poc fresca, es va susprende la "xiringada", una novetat "refrescant".

Els actes del dia 24 (dia de Sant Joan) començaren a la matinada, perquè els nombrosos coets amollats des de les cinc i mitja, despertaren joves i majors, essent una multitud la que pujà a Consolació per contemplar la sortida del sol des de l'explanada de davant el santuari.

A les 6'30 hi va haver jocs i cucanyes i ales 8 es va fer la missa de campanya, que fou seguida de la tradicional xocolatada amb ensaïmades.

A les 11 h. hi va haver carreres de cintes per tots nins i nines i l'horabaixa a ls 18 h., partit de futbolet a la Plaça de la Constitució entre els equips Benjamins de Sant Joan i Sineu.

AIGUES NETES I AIGUES BRUTES

L'Institut Balear de Sanetjamnt (Ibasan) va firmar un conveni de col.laboració amb alguns dels Ajuntaments del Pla, entre ells Sant Joan, mitjansant dit conveni Ibasan dependent del Govern Balear, queda compromes a construir quatre depuradores que tractaran les aigues residuals de diferents pobles.

A Lloret i Sant Joan se construiran dues estacions per tractar les aigues residuals d'aquets dos pobles.

Les altres dues depuradores de la comarca del Pla seran mancomunades i així Montuïri i Algaida compartiran la mateixa depuradora.

Una altra agrupació, compartint la mateixa depuradora la formaran Sineu, Maria de la Salut, Ariany i Petra.

Les dues depuradores mancomunades estaran capacitades per tractar els seus fangs residuals, però els de Sant Joan i Lloret hauran de ser traginats a altres depuradores.

L'estació de Sant Joan cstarà aproximadament unos 60 milions.

En quan a les aigues netes, pareix esser que sols Sant Joan i Petra, son els dos pobles que no han firmat la seva integració en el Consorci d'Aigues.

ANTONI FERRIOL MARTORELL

-Com et trobes?

-Em trob molt bé, en tots els aspectes.

-On t'agradaria viure?

-A Sant Joan, m'agrada viure aquí.

-Quina és la teva millor qualitat?

-Estudiar, jugar a futbol.

-Quin és el teu defecte més gros?

-No m'agrada llegir.

-On passaràs les vacances?

-A S'illot.

-On t'agradaria viatjar?

-A Dinamarca, perquè té un clima distint.

-T'han dit qualque vegada que físicament i per la teva manera d'esser te semblas a un famòs..?

-No m'han comparat a ningú famòs.

-A qui t'agradaria pareixer-te?

-A n'en Varesi, un defensa del Milàn.

-Quin disc t'agradaria que et regalassin?

-"Cuéntame un cuento" de "Celtas Cortos".

-Quin llibre t'agradaria que et regalassin?

-Cap, no m'agrada llegir.

-L'interés que despertes, ¿creus que és per la teva simpatia i "agudessa" o per la teva intel·ligència?

-Supòs que per la meua simpatia i sencillesa.

-L'alegria més grossa que has tinguda?

-Que pugui anar a jugar a Palma, amb el "San Francisco" la propera temporada.

-El disgust més gros que has tingut?

-No n'he tingut cap de disgust gros.

-Quina revista(o revistes) compres cada setmana?

-Cap, sols els diaris esportius.

-Quin espai o programa de T.V. és el teu preferit?

-Els partits de futbol i les pel·lícules d'acció i humorístiques.

-Un cantant?

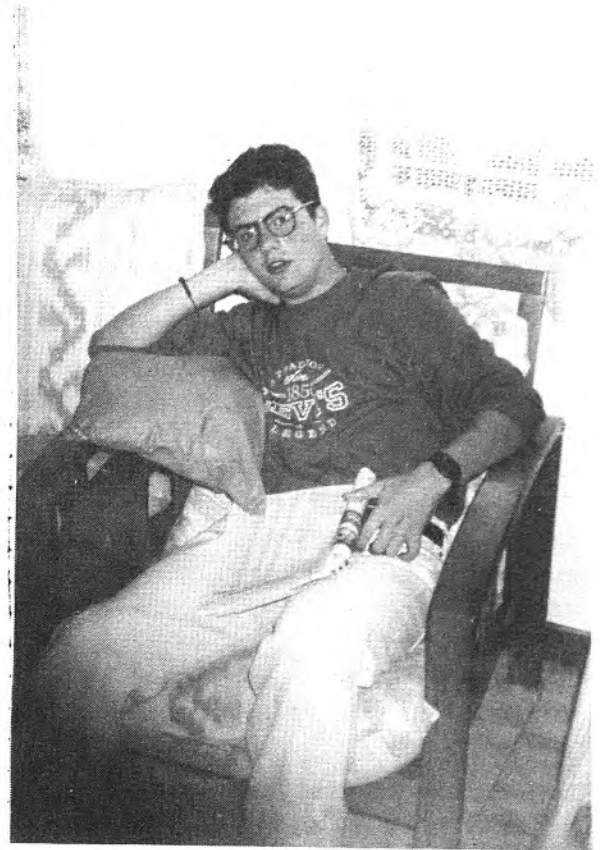
-No en tenc cap de preferit.

-Un conjunt o grup musical?

-Celtas Cortos.

-Què és el que més t'agrada de Sant Joan?

Sa gent, per la seva solidaritat.

-Què és el que manco t'agrada de Sant Joan?

-Que es fan obres públiques(esportives i no esportives) i després no es cuida el seu manteniment.

-Què li manca a Sant Joan(en tots els aspectes)?

-Li manquen moltes coses, per exemple una "cantera" de futbolistes(benjamins, infantils), que el dia de demà nutriria l'equip dels grans.

-Quina secció de la revista D.D. és la que t'agrada més?

-Repetesc, no som llegidor.

-Quines seccions hi afegiries?

-Seccions esportives.

-Anam per les darreres preguntes. ¿quina edat tens?

-Tenc 16 anys.

-I la darrera pregunta, ¿quins són els teus projectes de futur?

-He realitzat segon de BUP i m'agradaria seguir estudiant i jugant a futbol i... arribar a ser jugador professional, a un equip de primera.

MARGALIDA MATAS DALMAU

-Com et trobes?

-Em trob molt bé.

-On t'agradaria viure?

-M'agradaria viure a Sant Joan però el treball que m'agradaria fer no m'ho permetria i així que m'agradaria viure a una gran ciutat com per exemple Barcelona.

-Quina és la teva millor qualitat?

-No tenc cap qualitat especial. M'agrada el cant coral i crec que si practicàs tendria bona veu però no tinc temps per practicar.

-Quin és el teu defecte més gros?

-Soc un poc tímida i no soc molt simpàtica, me costa relacionar-me amb les persones.

-On passaràs les vacances?

-Si no hi ha cap canvi, a Sant Joan, com sempre.

-On t'agradaria viatjar?

- M'agradaria viatjar a Egipte, a la India o bé a Tailàndia.

-T'han dit qualque vegada que físicament et sembles a...(una famosa de T.V., món musical, model, etc.)?

-Si, algunes vegades m'han dit que me parec a Inés Sastre, una top model, encara que jo no ho crec.

-A qui t'agradaria pareixer-te, semblar-te?

-A ningú, ja que no m'agrada que em comparin amb ningú.

-Quin disc t'agradaria que et regalassin?

-Un disc de música clàssica, sobretot un disc de Mozart.

-Quin llibre t'agradaria que et regalassin?

-M'agradan tots els llibres, no en tinc cap que m'agradi més que els altres.

-L'interés que despertes, ¿creus que és pel teu encant físic, per la teva simpatia i "agudessa" o per la teva intel·ligència?

-Crec que és per la meva intel·ligència, més que res.

-Àlegria més grossa que has tinguda?

-Ha estat néixer.

-El disgust més gros que has tingut?

-Que he tingut i que tenc és veure com en el món no hi ha res més que odi i enveja.

-Quina revista(o revistes) compres cada setmana?

-No solc llegir revistes, preferesc llegir un llibre.

-Quin espai de T.V. o programa és el teu preferit?

-M'agrada el programa que fan als migdies "Xifres i lletres".

-Un cantant?

-Un dels que més m'agraden es en Joan Manuel Serrat i Lluís Llach.

-Un grup musical?

-El grup que més m'agrada és "Mecano".

-T'agradaria esser model professional?

-M'agradaria, però només com a hobby, no com a professió, ja que no és una professió que dura tota sa vida.

-T'agradaria esser model fotogràfica?

-Com a hobby només, pel mateix motiu d'esser model de pasarella.

-Què és el que més t'agrada de Sant Joan?

-M'agrada la tranquil·litat, la manera de esser las persones.

-Què és el que manco t'agrada de Sant Joan?

-No hi ha res que no m'agradi, to m'agrada encara que només sigui un poquet.

-Què li manca a Sant Joan(en tots els aspectes)?

-Crec que l'únic que li manca és un poc de diversió pels joves.

ANTONI OLIVER GORNALS

-Com et trobes?

-Optimista, després de tot un curs escolar.

-On t'agradaria viure?

-A Sant Joan em trobo molt bé.

-Quina és la teva millor qualitat?

-La responsabilitat.

-Quin és el teu defecte més gros?

-Exigir massa a la gent del meu voltant.

-on passaràs les vacances?

-A Sant Joan i a la Colònia de Sant Jordi.

-On t'agradaria viatjar?

-A l'Expo(Sevilla),París i E.E.U.U.

-T'han dit qualque vegada que físicament et sembles a...(un famós polític, esportista, etc..)?

-Sí, però mai m'han agradat les comparacions.

-A qui t'agradaria pareixer-te?

-A Mario Conde.

-Quin disc t'agradaria que et regalassin?

-"Lucky Taw", de Brucc Spertec.

-Quin llibre t'agradaria que et regalassin?

-"Amores en estado de sitio".

-L'interès que despertes, creus que és pel teu encant físic, per la teva simpatia i "agudessa" o per la teva intel·ligència?

-Crec que és per l'agudesa, però això és sempre decisió dels demés=

-L'alegria més grossa has tinguda?

-Poder complir els objectius que m'he proposat.

-El disgust més gros que has tingut?

-No n'he tingut cap fins ara.

-Quina revista(o revistes)llegeixes cada setmana?

-"El País" i suplement, "Autopista" i "Tiempo".

-Quina revista(o revistes) llegeixes cada setmana?

-"El País" i suplement,"Autopista" i "Tiempo".

-Quin espai o programa de T.V. és el teu preferit?

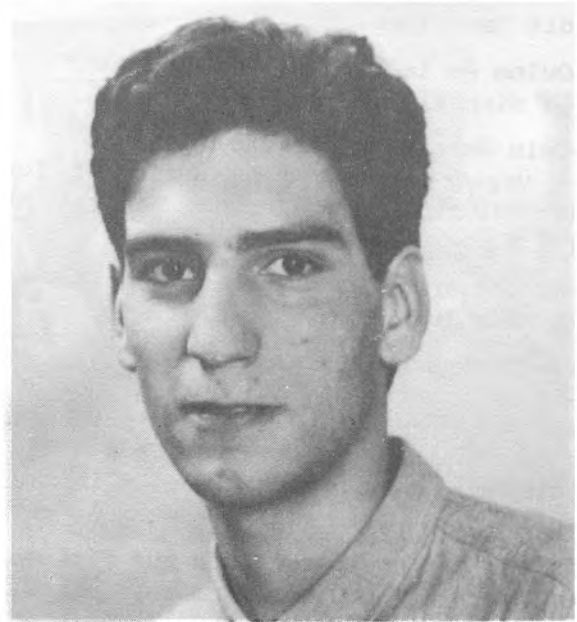
-M'agraden les pel·lícules d'acció.

-Un cantant?

-Madonna,Luz Casal,Tina Turner

-Un grup musical?

-Texas, Mecano, Guns'n'Roses

-T'agradaria esser esportista professional?

-Sí.

-Quins esports?

-Tennis i Natació.

-Què és el que més t'agrada de Sant Joan?

-La tranquil·litat i la gent.

-Què és el que manco t'agrada de Sant Joan?

-El pobre ambient cultural.

-Què li manca a Sant Joan?

-Futur.

-Barça o Madrid?

-Cap dels dos.

-Una moto?

-Yamaha i..BMW.

-Quina secció de la revista D.D. és la que t'agrada més?

-Les notícies locals.

-Quines seccions i afegiries?

-L'enfocaria més a la gent jove i una editorial.

-Una darrera pregunta,¿quants d'anys tens?

-18 anys.

ANTÒNIA MATAS MAIOL

-On t'agradaria viure?

-No canviaria de lloc, ja que m'agrada molt Sant Joan.

-Quina és la teva millor qualitat?

-La simpatia.

-Quin és el teu defecte més gros?

-A vegades no tenc la suficient força de voluntat per arribar a la meta que m'havia proposat.

-On passaràs les vacances?

-A Sant Joan o bé a S'Illet.

-On t'agradaria viatjar?

-El meu somni és donar la volta al món, encara que tenc preferència per conèixer Egipte, ja que és un país amb una cultura que m'interessa molt.

-T'han dit qualche vegada que físicament et sembles a..(una famosa de T.V., món musical, model, etc.?)

-Des de que duc el cabell curt, diuen que paresc na Sinead O'Connor.

-A qui t'agradaria parèixer-te, semblar-te?

-A qualsevol de les grans models que hi ha ara, per exemple:Linda Evangelista, Claudia Schiffer, Inés Sastre,...que són les meves tres ídols.

-Quin disc t'agradaria que et regalassin?

-Més que un disc, la discografia de "Dire Straits".

-Quin llibre t'agradaria que et regalassin?

-"El senyor dels anells".

-L'interés que despertes, ¿creus que és pel teu encant físic, per la teva simpatia i "agudessa", o per la teva intel·ligència?

-Simpatia i pot ésser també l'extravagància.

-L'alegria més grossa que has tinguda?

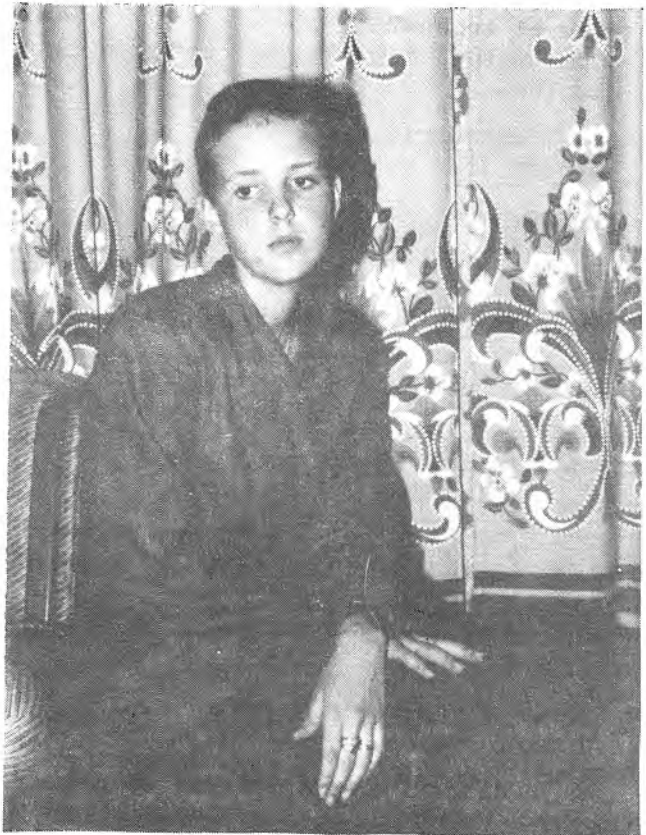
-Ésser acceptada per les amigues i saber que de veritat puc contar amb elles ja que n'hi ha un parell que m'han demostrat que de veritat puc confiar amb elles.

-El disgust més gros que has tingut?

-Tenc un gran disgust cada vegada que em sent rebutjada pels altres.

-Quina revista(o revistes)compres cada setmana?

-A més de les locals i la premsa també llegesc la "Muy Interesante".

-Un cantant?

-Madonna, en Bruce Springsteen.

-Un conjunt musical?

-Dire Straits i quasi tots els grups que canten en català:Sau,Els Pets, Lax'n'Busto,Sangtraït, etc..

-T'agradaria ésser model professional?

-Sí, però és molt difícil aconseguir-ho.

-T'agradaria ésser model fotogràfica?

-M'agradaria més ésser model de pasarella.

-Què és el que t'agrada de Sant Joan?

-Que entre la gent jove no hi ha moltes discussions,...que és un poble tranquil.

-Què és el que manco t'agrada de Sant Joan?

-Que la gent(com a tots els pobles)es fiqui en els assumptes dels altres.

-Què li manca a Sant Joan(en tots els aspectes)

-Crec que per ésser un poble té tot el que ens fa falta...Tal volta un lloc on els joves ens trobem a gust i no haguem d'anar a altres bandes.

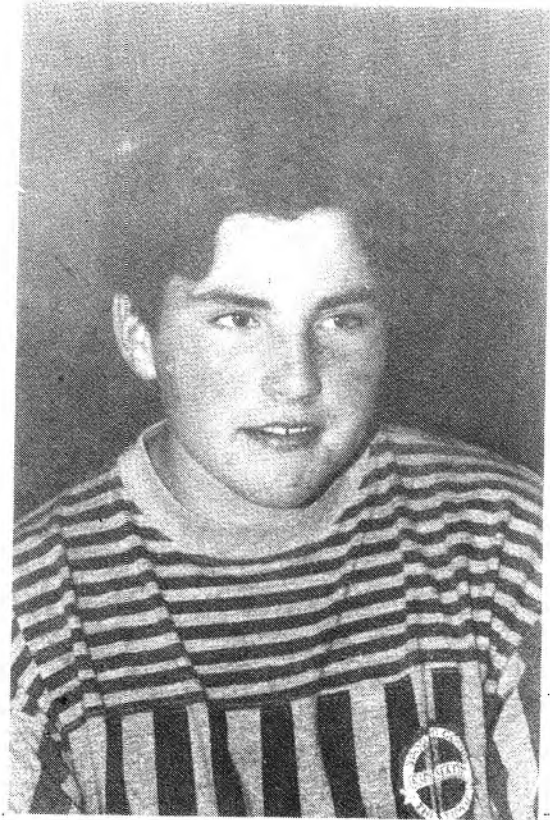
-Quina secció de la revista D.D. és la que t'agrada més?

-Les entrevistes...les entrevistes a la gent jove.

Catalina Jaume de Calicant

Francesc Alzamora Bauzà

Bàrbara Matas Sastre

Joan Matas Sastre

Guillem Bauçà Bauçà(Boveta), casat amb Jerònia Miralles Florit, fou un dels nombrosos matrimonis que emigrà a terres americanes.

Guillem Boveta és recordat per la gent major, per haver tingut el Centre Republic, que estava situat a la casa núm.78 del carrer Major, avui propietat de Miquel Fullana Bergas(de Son Duran).

Miquel Galmés Mayol(Sobrassada).Emigrà a Amèrica essent fradí.Es casà per allà.Va tenir 10 u 11 fills.

Curiosament, cada vegada que escrivia a la família que havia deixat a Sant Joan, era per comunicar el mateix: ens han duit un altre infant.

Miquel Bauçà Ros (des Rafal),casat amb Margalida Antich (Balaguera), va partir cap Amèrica l'any 1.909 i tornà l'any 1.918.

L'amo Miquel des Rafal, deia: "L'Amèrica és aquí.Si fan feina i no gasten,se pot fer doblers aquí com a Amèrica".

Durant aquets 9 anys, que està a Amèrica, segurament d'hagué de treballat dur i fort, sofrir privacions, però fou un dels santjoaners que dugué d'Amèrica una fortuna considerable.

En terres americanes neixeren la seva filla Francisca,i també el fill Miquel.

Quan aquest matrimoni partí, deixaven aquí al fill major, Ramón (casat a Montuiri) que era aleshores un nin petit, i l'esposa Margalida Balaguera estava esperant a la que seria na Francisca.

Eran 18 els santjoaners que partiren amb el mateix vaixell.

Amador Bauçà Matas.(Cauó)emigrà a l'Argentina quan tenia 16 anys.Allà es casà amb una emigrant d'origen italià de nom Ainés.

L'any 1929,tornà a Mallorca, ja casat, passant uns quants mesos per Mallorca.

Joan Company Garí.(Caminer Mena), emigrà a l'Argentina l'any 1.915, on va estar durant 4 anys, deixant a Mallorca la seva esposa i tres filles.

Es Caminer Mena, que com a caminer es va d'haver d'embarcar treballant a Barcelona i Maó, també volgué viure l'aventura de les Amèriques.

Miquel Sastre Barceló.(Curro), germà de mestre Antoni "des Granito", casat amb **Maciana Bauçà Matas.**(Cauona), emigraren a l'Argentina.Partien cap a Bons Aires el mateix dia que es casaren.

El novii va haver d'embarcar d'estraperlo, pel Port d'Alcúdia i la novia pel port de Palma.

La novia tenia 20 anys.L'acompanyaren al moll de Ciutat son pare Antoni Bauçà Puig i la seva germana Margalida. La mare de Maciana no tingué coratge d'acompanyar-la.

En el mes de Juliol de 1.966,Maciana,ja viuda, tornà a Espanya, fent una volta de 4 mesos on visità diferents ciutats de la Península i Mallorca.

Miquel Sastre(Curro) va fer de forner per l'Argentina, aconseguint fer una gran fortuna.Tenia una gran possessió que recorria amb una avio-neta.

Un fill seu estudià i exercí la carrera de metge.

Una prova de que gaudia d'una bona posició econòmica i també que era un home honest i de bon cor, és que renuncià a la seva herència(que li corresponia a Sant Joan) en favor del seu germà mestre Antoni "des Granito" i de la seva cunyada Margalida de Sa Botigueta.

Jaume Sorell Font(Fosser). Va anar a Amèrica, on va estar uns 7 anys. Des de 1.925 a 1.932.

Va viure a Mendoza(Rep. Argentina) i allà treballà cuidant vinyes.

Gabriel Florit Niell(de Son Castanyer) al seu caràcter un poc aventurer també volgué provar fortuna per Amèrica.Hi va estar poc temps, de 1.926 a 1.928.

No sabem si Gabriel de Son Castanyer, cercava fer doblers per l'Argentina, sembla que això no l'importava massa. El que si ens ha contat és que allà i en aquells dies les costums eren molts més lliberals que per la conservadora i tradicional Mallorca,i amb el seu caràcter...ben prest va fer amistat, bones amistats entre les veines, però...això en un país on en aquells dies els homes encara duien un matxete a la cintura, resultava perillòs i...decidí donar prest.

Senyor Miquel homo de bé
no comporteu lo que no hi ha dret
dui-vos-ne aquest paquet
una bomba pes Forner.

Al manco dui-lo a tancar
si no li poden fer cap broma,
que no se posi cap corona
sa gent ja li posarà,

Es poble santjoaner
per jo mereix alabar
i no m'haureu de perdonar
si fall amb lo que diré.

Ets homos de poca manya
sempre solen donar creu
lo que li diven s'ho beu
i ara ja diu que me guanya.

Jo he tocat molts d'oficis
i en cap ni un n'he lluit,
però sempre he aconseguit
no entrar en sos perjudicis.

Que ets bon forner si hi tornes
que estàs a cap de cantó
però com a glosador
pots mirar si te reformes.

Que ets bon forner si hi tornes
que estàs a cap de cantó
però com a glosador
pots mirar si te reformes.

Duros no te'n demanaré
sé que tens molt de valor
i referent a sa vivor
com aigua dins un paner.

Has investit amb coratge
no sé sa gent que dirà
es forner com a personatge
té moltet que desitjar.

A tu com a intelligent
no és que te perdis de vista
esqueixaran sa revista
si escrius tan malament.

Som colló en so teu pensar
pensa tu de què fas cara
un poc curts no és cap tara
és no tenir per allargar.

Perdona'm si t'he insultat
oblida't des sentiment
mai m'avia dit sa gent
que jo fes cap disparat

Rematat mal glosador
a tot això ja ho sabia
tambè es teu poble destria
que pretens de cantador.

Lo que mai havia sabut
que et fossis ses garroves
s'ase va dir orellut
a un porc que cercava noves.

No sé si bé hauré entès
lo que dius a parar lloves
para'n i que siquiu noves
i jo aniré a mirar-les.

Gràcies per demanar a Déu
perquè pugui millorar
veig sa falta que me fa
esser com tu em sabria greu.

No ho creuràs m'he divertit
però t'avís amb "pacienci"
que sa teva "intelligenci"
té s'espai molt reduït.

Sempre ses passes mateixes
com més va més capficat
d'una desgràcia d'aqueixes
Déu mos guard tothom qui és nat.

Si te tornes acabussar
t'anirà més malament
se divertirà sa gent
si te duen a tancar.

Per jo no són bons doblers
poder llegir aquestes gloses
tan ben fetes i tan bones
vos salut santjoaners!

Gabriel Monserrat

(SEGONA PART)

Bon vespre Miquel Florit
siés per jo que preguntau
vos qui sou homo de pau
alegre i divertit;
si puc sereu ben servit
"aaesis-vos" si be trobau
jo vos escolt, vos digau
supòs que és per un escrit.

Me venia a disculpar
perquè és com es cor me crida
de sa bàrbara investida
que vos acaben de dar
vos que sou un troç de pa
i no mereixiu tal eixida
sa gent s'ha empegueïda
trob que l'heu de perdona

Per jo ja està perdonat
això només ho fan els vells
i per un trasto d'aquells
no m'hauria molestat.
Sé que està un poc sonat
segons he sentit a dir
ha tornat mal de sofrir
però això ho duu s'edat.

Se'n va una mica des boll
se veu amb so dir ses coses
vol aprende de fer glosses
i no té cap ni capoll
li manca "inteligènci"
no se pot recuperar
preniu-ho amb " paciènci".

Vos ho dic en confiança
se'n va una mica des cap
es poble el té avesat
ve a l'ofici i canta
i sa bona gent l'aguanta
en que faci un disparat
càstig que Déu ha enviat
en que faci poca planta.

Sa visita s'agraeix
ja he comprès lo que és ell
venturòs serà aquell
que aquest càstig no coneix
el perdò sé que no ho mereix
no em vull aficar amb ell
cobra, ha penjat es capell
és un senyor i hi vesteix.

De part meva saludau
ets altres glosadors bons
a tots sense dir es noms
sé que res mai oblidau,
llevat d'ell tots n'alabau
que se'n vagi a fer trons
des que fan olor i són bons
per fer festa i més pau.

Quan volgeu conèixer-me
podem fer una glosada
o una mica de vetlada
i es forner hi ha d'esser.
Només sé defensar-me
escrivint qualque vegada
ell té sa veu acertada
que mai acaba s'alè.

Gabriel Monserrat

AMB AMOR DE PRIMAVERA.

Una guàtlera menresa
pel nostre corral se'n ve
fent-mos l'atenta escomesa
fent son niu dins un roser.

La colla d'animalons
els matins canta que canta
són garrits i petitons
coratjuts, res els espanta.

Traginen canten i piulen
na Xita els va mirant
pel terrat moixos que els miulen
fent ells el seu cap envant.

Des del foradet del niu
ben fet a dins el fullatge
el vell treu son cap ben viu
com que dir: quin bell paratge.

D'entre la verdor i les roses
tot satisfet va guaitant
voldria dir tantes coses
que son cor sent exultant.

I emprenen son vol rabent
entre tarongers florits
no els espanta pluja o vent
fent son casal pels petits.

Són trapassers, vivarrons
canten com un rossinyol
lleugers com els papallons
vius, llampants, com raigs de sol.

Van i vénen sense por
s'afiquen al niaró
amb plometes color d'or
dóna goix contemplar-ho.

Tots dos traginen busquetes
i junts van passant la nit
vetlen com dues setjetes
per protegir el seu petit.

Somiant la novellada
desitjosos tot amor
i ensenyar-los la volada
preservant-los del traïdor.

Bàrbara Matas Sastre
(poetesa)

"UN MANAT DE TOTES HERBES"
dia 22 de juny de 1992

Jo que som col·laborador
d'aquesta simpàtica revista
avui te trob un poc trista
per sa desaparició
d'un bon i humil glosador
es millor que hi ha a sa llista
i no pec de optimista
diguent que Es Forner és es millor.

D'una gran empenyadura
aquest home ha claudicat
sent es mes honest i honrat
li han fet una lletjura
son nom a llocs no hi figura
a un treball que ha presentat
a un certamen ja passat
i es seu, fou, una hermosura.

Tenc un disgust colossal
i haver de manifestar
pes coll no me pot passar
que a un artiste local
no el potenssiin com cal
i el deixen d'anomenar
al manco, son nom posar
com pertoca a tot mortal.

No les vull tirar a ferir
perque es qui ho fa axi agravia
però crec que convendria
sa feina feta, agrair
i aixi tots podriem dir
ja basta de ipocressia
i sa cosa canviaria
si tots féim bon camí

Sa Democràcia mos te
dins un mar de confusió
viu malament es senyor
i viu malament s'obrer
aquell que doblers no te
encara ho passa pitjor
i es qui pot arreglar-ho
diu, ja ho veurem l'any que ve.

Magnífic Ajuntament
i sino es qui ho ha espanyat
arreglau-mos s'esfaltat
que està moltet malament
que no hi hagués qualque accident
de màxima gravetat
tot per no haver-sen cuidat
s'autoritat competent.

Creis que hi ha qualque redol
de clots i qualque turó
no hi ha pobre ni senyor
que s'hi aguanti tot sol
no passa per allà a on vol
ni cotxe ni carretó
i es qui pot arreglar-ho
fa ulls grossos, com es mussoi.

Anant per segons quins carrers
sols no s'hi pot transitar
es veinats l'han d'arreglar
perque no s'espenyi mes
si per tot tenim doblers!
i per això no n'hi ha
n'haurien d'anar a cercar
els qui oferten, progrés.

J. i Mates

EN MEMÒRIA DE JOAN BARCELÓ FONT(L'AMO JOAN DES PUJOL)

L'amo Joan des Pujol
homo d'aspecte agradós
i de bona condició
Déu del cel el va cridar
a una vida millor
per dar-li la recompensa
d'eterna salvació
perquè ell bé va treballar
a la vinya del Senyor.

Pel seu bon temperament
era molt apreciat
de tota la seva gent
i des qui el tenien tractat.

En la seva companyia
sempre units varen estar
i dos fills varen heredar
de bon tracto i simpatia
molt dignes d'apreciar.

Durant una llarga vida
s'estimaren ben de bo
i Déu volgué que en es seu dia
amb salut i alegria
celebrassin noces d'or.

Amb dos fills com un tresor
conraren la seva vida
i "famili" unida

Tots li rendiren honor
però ara s'alegria
s'ha canviada en tristor
deixant un signe de dol
a dins es seu "domicili"
per tant rebin gran condol
esposa, fills i "famili".

Catalina Jaume de Calicant

EN MEMORIA DE JOANAINA COSTA FONT

Viuda de mestre Joan Estelrich,
descansin en pau tots dos

(A Mn Josep Estelrich i es seus germans)

Aquestes dues persones
anomenades aquí
s'uniren en matrimoni
i daren vida a set fills.

Sa vida sacrificada
segur que varen passar
fins que surà sa fillada
i es pogueren defensar.

Sembla que es fills han sortit
tots ells bastant encertats:
són amb l'ajuda de Déu
es problemes superats.

Després d'haver quedat viuda
pels fills va seguir lluitant
i sempre els va conduir
pes camí des cristians.

Va ser mare virtuosa,
ordenada i molt prudent,
i Déu, que fa meravelles
en tota la bona gent,
segur que la va cridar
per posar-li allà deçà
corona de set estrelles,
significant es set fills
com a símbol de victòria.

Segur que nostro bon Déu
ja la té a la santa glòria,
amb sa filla, na Maria,
i en Joan, el marit seu.

Rebin el nostro condol
tots els seus fills i parents.

Catalina Jaume de Calicant.

CASA DE SES PUNTILLES

Sa Casa de ses Puntilles
des carrer des Sindicat
té un surtit destacat
de coses molt distinguides
en gust i en qualitat
que hi vagi qui no hi ha anat
i així podria comprovar
que és una gran veritat.

Catalina Jaume de Calicant

LES CAPELLES DE L'ESGLÉSIA VELLA DE SANT JOAN

I. Introducció

La direcció de DAMUNT DAMUNT m'ha demanat una col·laboració sobre temes relacionats amb la història de la nostra parròquia. He acceptat amb molt de gust la invitació, i m'atrevesc a oferir als lectors d'aquesta revista, en quant m'ho permetin les meves limitacions, unes notícies sobre les capelles del temple parroquial anterior a l'església actual, edificada els anys 1927-1939.

Les fonts d'informació amb què podem comptar són sobretot els Llibres de Visita pastoral, dels quals hi ha a l'arxiu parroquial la col·lecció completa, que va des de 1563 fins a l'actualitat, i els Llibres d'Obreries que comencen l'any 1625 i arriben fins l'any 1950, amb una notable llacuna de 1683 a 1728, i amb la falta al manco d'un primer llibre, anterior a 1625.

En les Visites pastorals el bisbe visitava una per una totes les capelles i a l'acte de la Visita es deixava constància de l'estat d'aquestes i de les disposicions que el prelat donava per esmenar les deficiències notades. A més es feia inventari general, sovint molt detallat, de tot allò que hi havia a l'església.

En la construcció, conservació i equipament del temple, conjuntament amb el senyor rector hi intervenien fins a principis del segle XIX els jurats o regidors, essent corresponsables amb el rector de l'execució de les "ordinacions" o prescripcions episcopals.

Cada una de les capelles,

altres imatges venerades a l'església, tenia el seu obrer, o obrers, que s'ocupaven del manteniment de la devoció al sant, de la celebració de la seva festa o d'altres actes de culte en el seu honor, i de la conservació i guarniment de la capella o imatge. Recaptaven mitjans econòmics amb col·lectes a l'església i amb una o dues captes anuals a domicili i de vegades també per foravila, ajudats per altres homes que eren anomenats "aplegadors". El nomenament dels obrers el feien cada any el rector i els jurats per la festa de Cincagesma, reelegint sovint la mateixa persona. Cada Obreria tenia la seva administració autònoma, que els obrers sotmetien anualment per la mateixa diada a l'aprovació del rector i dels jurats.

Com tots sabem, el primer temple parroquial estava en el pujol de Consolació. De la construcció de l'església parroquial dins la vila no se sap quasi res. L'any 1416 el bisbe Lluís de Prades demanava a tots els preveres de la diòcesi que procurassin almoines pel nou temple parroquial que volien bastir els habitants de Sant Joan de Sineu.¹ El primer document, conegut fins ara, que parla d'aquest temple és de 1563, en què fou visitat pel bisbe Diego de Arnedo; encara no s'havia fet la rectoria i el rector vivia a la rectoria antiga, vora l'església vella que prest s'anomenaria "de Consolació".²

El temple era un edifici d'una sola nau que tenia cinc voltes i el presbiteri. A la part del fossar comptava amb quatre

capelles -ja que el darrer trast era destinat a l'escala del cor-, i tres capelles a la part del carrer -més el portal i el trast destinat al campanar, que no era encara construït-. L'any 1597 el bisbe Joan Vic i Manrique "atès que la dita església és molt xica i la multitud del poble és gran", ordenà que s'allargàs l'església, afegint-hi una altra volta.³ Aquesta construcció, emperó, no es va fer fins cap a l'any 1660, desplaçant el presbiteri i afegint una capella per cada part de la nau.

A l'esmentada visita de 1563 s'anomenen només l'Altar major, l'altar de la Verge Maria i l'altar de Sant Joan. L'any següent 1564 es consignen les capelles de Sant Antoni, la Purificació (també anomenada de l'Assumpta), Santa Anna, les Animes i Sant Cristòfol. Després apareixen successivament la del Corpus Christi (1582), el Roser (1589), Nom de Jesús (1600), Sant Joan (1664), Sant Sebastià (1671), Nostra Se-nyora de la Concepció (1693, substituïnt Sant Sebastià que passà al presbiteri), Sant Gaietà (1704, en lloc de Sant Joan), Sant Josep (1751, reemplaçant la Puríssima Concepció), Beat Ramon Llull (1766, a la capella de Sant Josep), Beata Catalina Thomàs (1794, a la capella de l'Assumpta), Misteri de Betlem (1809, a la capella de Sant Cristòfol), Cor de Jesús (1890, substituïnt el Misteri de Betlem i Sant Cristòfol), i Mare de Déu del Carme (1908, en lloc de Sant Gaietà).

A la capella del Roser, que vers l'any 1670 es va enfondir dins el fossar, s'hi afegiren quatre altars i en ells s'hi col·locaren: el Sant Crist (que ja era a la capella des de 1627), Sant Domingo i Santa Rosa (1673), Sant Ignaci (1679), Sant Vicenç Ferrer

(1724, a l'altar del Sant Crist), Santa Bàrbara, Sant Bonaventura i la Santíssima Trinitat (1862, reemplaçant Sant Domingo, Santa Rosa i Sant Ignaci), Santa Llúcia (1895, a l'altar de Sant Bonaventura), Sant Antoni de Pàdua (1910, en lloc de Santa Bàrbara), i Sant Francesc d'Assís (1918, reemplaçant Sant Bonaventura).⁴

Les imatges i les obreries d'algun d'aquests sants són anteriors a la respectiva capella. Es veu que els sants que el poble volia venerar particularment, eren més nombrosos que les capelles disponibles, i havien de ser allotjats compartint capella amb el que n'era titular. Això ocasionava també el canvi d'algun d'ells d'una capella a una altra, quedant sempre preferits els sants que en cada època comptaven amb major devoció popular.

Era més assequible a les esquivades possibilitats econòmiques del poble aconseguir una imatge o una pintura d'un sant, que fer bastir el seu retaule. Per això en un principi es troben capelles amb altar i imatge, però sense retaule. S'havia de fer un costós esforç per anar omplint les capelles de retaules dignes, o per substituir amb retaules nous els que havien envellit. Per això es tenia esment en conservar els retaules en bon estat, penjant dins les capelles unes cortines que els cobrien totalment i només eren retirades els diumenges i dies de festa. L'any 1597 el bisbe Vic i Manrique mana que es facin unes cortines per cobrir el retaule de Sant Antoni que s'havia fet recentment; i el 1600 adverteix que les cortines fetes per tapar el retaule de la Purificació no estan posades i ordena "que es posin, i estiga dit retaule, i els altres que tenen cortines, ordinàriament tapats los dies ferials, per a

custòdia i major durada de dits retaules". Aquesta mateixa disposició es troba l'any 1616, en referència al retaule de l'Altar major.⁵

El zel dels obrers els interessava en l'ornamentació de la capella que tenien confiada, dotant-la de tovalles d'altar, canelobres i llànties, de plata si era possible, o si no, de llautò, o en tot cas, de llauna; a cada capella solien mantenir una llàntia encesa tot l'any. Un altre element d'ornamentació eren els palis, peces de fusta pintada, o de tela pintada o brodada i emmarcada, que es col·locava davant l'altar; en tenien diversos, per canviar segons les festes i solemnitats.

Algunes capelles tingueren beneficis fundats, és a dir, fundacions de misses i altres actes

de culte, dotades amb censals que percebia un prevere "beneficiat", el qual havia de complir les obligacions de la fundació. Aquests beneficis s'extingiren amb la Llei de Desamortització promulgada pel Ministre d'Hisenda Pascual Madoz, pel maig de 1855.

Vull acabar aquesta introducció indicant que no consider completa la informació que pugui oferir: queda camp per investigar i sens dubte, donada la intervenció dels jurats en les obres de l'esglèsia, a la qual ja ens hem referit, l'arxiu municipal, venturosament catalogat de nou, guarda altres dades que podran completar, i tal volta rectificar, les meves informacions.

JOSEP ESTELRICH I COSTA

NOTES

1. Arxiu diocesà de Mallorca, Colacions 1415-16, ff. 148-148v. (VICH, J. - MUNTANER, J., a DOCUMENTA, 30).
2. APSJ (Arxiu parroquial de Sant Joan), 21.1, ff. 1, 4, 10v.
3. APSJ, 21.1, f. 22v.
4. Cfr. APSJ. Llibres de Visita pastoral: 21.1 (1562-1641), 21.3 (1648-1752), 21.4 (1766-1849); Inventaris: 21.5 (1862-1950).
5. APSJ, 21.1, ff. 21, 26, 43v.

En aquest mes i aprofitant la festa de Sant Joan, alguns capellàns celebraren la seva Primera Missa, el 24 de Juny, festa del nostre Patrò. Altres per motius de la data de la seva ordenació ho celebraren en altres diades.

Entre els que tingueren la diada de la seva Missa Nova en el mes de Juny, hi relacionam els següents santjoaners:

Mn. Bartomeu Bauçà Oliver: 24-6-1924.
Mn. Josep Mayol Gayà: 24-5-1929.
Mn. Joan Gayà Nigorra: 24-6-1929.
P. Martí Matas Bauçà: Juny 1937.
Mn. Josep Estelrich Costa: 10-6-1945.
Mn. Miquel Sastre Nigorra: 24-6-1946.
Mn. Gabriel Ferriol Antic: 18-6-1950.
P. Francesc Mas Matas: 29-6-1950.
Mn. Antoni Oliver Bauçà: 24-6-1969.
Mn. Joan Barceló Company: 24-6-1981.

Altres esdeveniments en el mes de Juny.

04-06-1906. Es va celebrar a Sant Joan la "Festa de l'Agricultura", autoritats provincials i agricultors d'altres indrets de Mallorca es reuniren a la possessió d'Es Caladarés a on l'amo Antoni Oliver els mostrà els nous mètodes de la feina del camp.

22-06-1936. Va morir el Secretari de l'Ajuntament Don Joaquín Bauçà Gayà. Don Xim estava casat amb donya Miquela Camps Oliver i era filla de Don Mateu Camps, que fou apotecari de Sant Joan, abans de Don Climent Gayà.

24-06-1946. Inaugurada l'oficina de la "Caja Postal i Estafeta de Correos" en el carrer Progrés. Hi assistiren el Director General de correus i Telecomunicacions Sr. Rodríguez i el Vice-president de la "Caja Postal", Sr. José Juan el qual en un acte al Teatre Centre Catòlic va entregar la "Medalla de Plata de la Caja Postal" a Francesc Oliver Oliver que havia promogut l'apertura d'aquesta Oficina de Correus. Foren anomenats Administrador o Delegat Francesc Gayà Mestre i carter Cosme Morey Pocovi.

18-06-1947. Per segona vegada la Volta Ciclista a Mallorca té un final d'etapa a Sant Joan i aquesta vegada el guanyador fou Miquel Gual. Fou tot un esdeveniment aquesta victòria i l'organització d'aquest final d'etapa.

28-06-1949. Fou anomenat batle Gabriel Gual Bauçà (de son Pericàs) que exercí del 28-6-49 al 29-11-50.

08-06-1953. Va morir Don Guillem Gayà Bonet, el manescal. Va esser un dels promotors de la Banda de Música de Sant Joan, que tanta importància tingué abans de la guerra civil.

23-06-1957. Es va celebrar la festa d'inauguració de la Penya Motorista Sant Joan. Entre els actes varen tenir missa, benedicció de motocicletes, gim-kana i vetlada teatral.

24-06-1986. Fou inaugurada la restauració de l'orgue de la Parròquia.

30-06-1987. Després de les eleccions municipals del dia 10 de Juny, fou elegit batle Joan Barceló Mesquida, el qual tornà esser elegit batle en les eleccions de Maig de 1.991. La data d'elecció va esser el 15-06-91.

Altres esdeveniments en el mes de Juny

18.6.1940. Morí Maria Llull Font, coneguda per "Sa Fornera Grassa". Era natural de Manacor i estava casada amb Llorenç Llull Miquel, també manacorí. Vivien al Carrer Major, num. 6 (avui núm. 28).

14.6.1966. Va morir Mossèn Ramón Gayà Galmés, a l'avançada edat de 92 anys.

Havia estat col·laborador de "Documenta" i tenia publicada una història del Santuari de Consolació. De jove, recent ordenat emigrà a Amèrica on va residir uns quants d'anys.

Tornat a Sant Joan, fou el capellà encarregat de Consolació i arxiver municipal.

Era conegut popularment per D. Ramón o el capellà de Can Carritxo. Un bon sacerdot i un intel·lectual.

26.6.1970. Morí als 73 anys, Francesc Riutort Bauçà (Rafalet). Va esser durant molts d'anys el plaçer i l'encarregat de pesar els porcs en el pes municipal.

Joan Jaume Nigorra

